

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Гуманітарно-педагогічний факультет

Кафедра педагогіки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан гуманітарно-педагогічного факультету

(підпис) *Ф.Д. Шинкарук*

«*серпень*» 20*20* р.

**ПРОГРАМА
ДЕРЖАВНОЇ АТЕСТАЦІЇ**

**для студентів денної форми здобуття освіти
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 015.18 Професійна освіта
(Технологія виробництва і переробки продуктів сільського господарства)
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка**

Екзаменаційний білет складається з 2 питань, на які необхідно дати розгорнуту відповідь та 10 тестових завдань з навчальних дисциплін, що є освітніми компонентами ОПП 015.18 Професійна освіта (Технологія виробництва і переробки продуктів сільського господарства). За характером формування відповідей використовуються завдання відкритої та закритої форми. Завдання закритої форми представлені запитаннями, що потребують обрання однієї або кількох відповідей із запропонованого набору варіантів, вибору відповідності або їхньої послідовності. Відкритими є запитання, в яких необхідно коротко відповісти на поставлені питання (одним словом чи словосполученням).

ПЕРЕЛІК ДИСЦИПЛІН, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ДЕРЖАВНИЙ ЕКЗАМЕН

I. Загальна та професійна педагогіка

1. Предмет та завдання педагогіки як науки.
2. Основні педагогічні категорії (виховання, навчання, освіта).
3. Система педагогічних знань.
4. Сутність поняття «формування» та «розвиток» особистості.
5. Фактори розвитку особистості (спадковість, середовище, виховання).
6. Теорії розвитку особистості.
7. Вікові етапи розвитку особистості.
8. Складники та рівні освіти в Україні.
9. Види освіти.
10. Форми здобуття освіти.
11. Інклюзивна освіта.
12. Основні компоненти процесу навчання (цільовий, стимулююче-мотиваційний, змістовний, операційно-дійовий, контрольно-регулюючий, оціночно-результативний).
13. Основні функції навчання (освітня, виховна, розвиваюча).
14. Принципи навчання.
15. Поняття про методи та засоби навчання, класифікації методів.
16. Поняття «форма організації навчання», класифікації форм навчання
17. Урок як форма організації навчання.
18. Форми і методи контролю навчально-пізнавальної діяльності.
19. Проблема відставання та неуспішності.
20. Навчання обдарованих дітей.
21. Зміст понять «виховання», «самовиховання» та «перевиховання».
22. Особливості процесу виховання.
23. Характеристика основних принципів виховання.
24. Зміст основних напрямів виховання.
25. Формування здоров'язбережувального стилю поведінки.
26. Поняття «метод виховання».
27. Поняття «прийом виховання».
28. Класифікація методів виховання.

29. Стадії формування учнівського колективу.
30. Виховна діяльність позашкільних установ.
31. Організація освітнього менеджменту.
32. Управління системою дошкільної освіти.
33. Менеджмент системи загальної середньої освіти.
34. Система менеджменту професійно-технічної освіти.
35. Система менеджменту вищої освіти.
36. Об'єкт, предмет, мета, завдання, функції та основні категорії професійної педагогіки.
37. Принципи професійного навчання.
38. Державний освітній стандарт.
39. Теорія неперервної освіти в Україні.
40. Класифікація методів професійного навчання.
41. Виробнича практика.
42. Форми організації виробничого навчання.
43. Професійна підготовка викладачів вищої школи.
44. Директорат професійної освіти.
45. Головне управління професійної освіти.
46. Поняття якості професійної освіти.
47. Система внутрішнього оцінювання.
48. Система зовнішнього оцінювання.
49. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти.

Список рекомендованої літератури

1. Дяченко Н. Педагогічні задачі у професійній підготовці майбутніх викладачів. К.: Ліра-К, 2015. 84 с.
2. Зайченко І. В. Педагогіка: підручник. 3-тє видання, перероб. та доп. Київ: Ліра, 2016. 608 с.
3. Закон України “Про вищу освіту” [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://zakon.help/law/1556-VII/edition01.01.2019/>
4. Закон України “Про дошкільну освіту” [Електронний ресурс] / Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
5. Закон України “Про загальну середню освіту” [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/651-14>
6. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
7. Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» [Електронний ресурс] / Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80>
8. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. Педагогіка: Підручник 3-тє вид., випр. Київ: Знання-Прес, 2008. 447 с.
9. Пащенко М., Красноштан І. Педагогіка. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 228 с. 13
10. Педагогіка: Хрестоматія / Уклад.: А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. 2-ге вид., стер. Київ: Знання-Прес, 2006. 700 с.

11. Пропенко І. Педагогіка / І. Пропенко. Харків: Фоліо, 2017. 572 с.
12. Товканець Г., Атрощенко Т., Барна Х. Професійна підготовка майбутнього педагога в умовах сучасної освітньої парадигми: монографія. К: Кондор, 2017. 268 с.
13. Фіцула М. М. Педагогіка: навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти Київ: Видавничий центр «Академія», 2007. 560 с.
14. Шинкарук В. Д. Теорія та історія соціального виховання в зарубіжних країнах / В. Д. Шинкарук, Р. В. Сопівник, І. В. Сопівник. Київ: «ЦП «Компринт», 2015. 236 с.
15. Шулигіна Р. Педагогіка: навчально-методичний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Суми: Університетська книга, 2017. 144 с.

II. Вікова та педагогічна психологія

1. Предмет вікової психології, її завдання та значення.
2. Методи вікової психології.
3. Основні теорії вікової психології.
4. Суперечності психічного розвитку.
5. Детермінанти (чинники) психічного розвитку.
6. Загальні закономірності психічного розвитку особистості.
7. Соціальна ситуація розвитку і провідна діяльність немовляти.
8. Новоутворення періоду немовляти.
9. Криза першого року життя.
10. Соціальна ситуація розвитку в ранньому дитинстві та провідна діяльність.
11. Новоутворення в ранньому дитинстві.
12. Криза трьох років.
13. Соціальна ситуація розвитку та провідна діяльність у дошкільному віці.
14. Новоутворення дошкільного віку.
15. Готовність дошкільника до навчання в школі.
16. Криза шести-семи років.
17. Соціальна ситуація розвитку та провідна діяльність молодшого школяра.
18. Новоутворення молодшого шкільного віку.
19. Соціальна ситуація розвитку та провідна діяльність підлітка.
20. Психологічні новоутворення підліткового віку.
21. Криза підліткового віку.
22. Соціальна ситуація розвитку в ранній юності.
23. Новоутворення раннього юнацького віку.
24. Показники соціально-психологічної готовності випускника школи до самостійного життя.
25. Соціальна ситуація розвитку в період зрілої юності.
26. Періодизація психічного розвитку дорослої людини.
27. Загальна характеристика зрілого дорослого віку.
28. Криза середини життя.
29. Загальна характеристика старості.
30. Особливості життєдіяльності і спонукальної сфери людини у старості.

31. Сутність, предмет та значення педагогічної психології.
32. Методи педагогічної психології.
33. Структура і функції педагогічної психології.
34. Основні концепції психічного й особистісного розвитку в освітньому процесі.
35. Роль навчання і виховання у психічному й особистісному розвитку дитини.
36. Освіта як об'єкт педагогічної психології.
37. Психологічні особливості учіння.
38. Види учіння та структура учбової діяльності учнів.
39. Індивідуальність і професійна деформація педагога.
40. Адаптація вчителя до умов професійної діяльності.
41. Психологія особистості вчителя.
42. Психологічна структура педагогічної діяльності.
43. Загальна психологічна характеристика педагогічної діяльності.
44. Педагогічна психологія аномальних випадків (патологія батьків і її вплив на розвиток дітей, затримка інтелектуального розвитку, розлади у дитячому і підлітковому віці).
45. Вміння самостійно вчитися.
46. Низька результативність в учінні, її причини та запобігання.
47. Психологічні основи оптимізації навчання.
48. Психологія навчання невстигаючих дітей.
49. Психологічна характеристика факторів ефективності навчання.
50. Вікові аспекти навчання.
51. Розвивальне навчання за системою В. Давидова – Д. Ельконіна.
52. Навчання на основі теорії Л. Занкова.
53. Теорія поетапного формування розумових дій.
54. Психологія розвивального навчання.
55. Вихователь як суб'єкт виховної діяльності.
56. Критерії вихованості і психологія виховного впливу.
57. Психологічні механізми виховання.
58. Завдання виховання особистості.
59. Психологічні засади індивідуалізації і диференціації навчання.
60. Педагогічна психологія екстремальних випадків (дитина в екстремальній ситуації; насильство та інші ситуації, пов'язані із загрозою життю дитини; насильство над дітьми і його види; суїциди серед дітей і підлітків; переживання синдрому втрати).

Список рекомендованої літератури

1. Вікова і педагогічна психологія: навчальний посібник. В. М. Поліщук. Вид. 3-тє, виправ. Суми: Університетська книга, 2010. 352 с.
2. Вікова та педагогічна психологія: навч. посіб. О. В.Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. К.: Просвіта, 2001. 416 с.
3. Кутішенко В. П. Психологія розвитку та вікова психологія: практикум: навч. посіб. К.: Каравела, 2009. 448 с.
4. Лисянська Т. М. Педагогічна психологія: навч. посіб. 2-ге вид., випр. і доп. К.: Каравела, 2012. 264 с.

5. Савчин М. В. Вікова психологія: навч. посіб. К.: Академвидав, 2005. 360 с.
6. Савчин М. В. Педагогічна психологія: навч. посіб. К.: Академвидав, 2007. 422 с.
7. Сергєєнкова О.П., Столярчук О.А. Педагогічна психологія: навч. Посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012.

III. Основи науково-педагогічних досліджень

1. Пізнання, рівні наукового пізнання.
2. Сутність науки. Наукове дослідження. Форми наукового знання.
3. Розвиток науки. Наукові революції.
4. Глобальні кризи й проблема цінності науково-технічного прогресу.
5. Науково-дослідницька робота студентів.
6. Вимоги до написання реферату.
7. Тези доповіді та наукова стаття.
8. Підготовка магістерської роботи як кваліфікаційного дослідження.
9. Особливості науково-педагогічного дослідження.
10. Види досліджень у педагогіці.
11. Методологія науково-педагогічного дослідження.
12. Методологічні принципи науково-педагогічного дослідження.
13. Підходи до організації педагогічного дослідження.
14. Системний підхід до організації науково-педагогічного дослідження.
15. Компетентнісний підхід до організації науково-педагогічного дослідження.
16. Етика педагогічного дослідження.
17. Етапи виконання науково-дослідницької роботи.
18. Програма та методика науково-педагогічного дослідження.
19. Сутність поняття «метод дослідження». Абстрагування. Аналіз і синтез.
20. Сутність поняття «метод дослідження». Індукція і дедукція. Екстраполяція.
21. Сутність поняття «метод дослідження». Методи моделювання, порівняння, узагальнення.
22. Сутність поняття «метод дослідження». Ідеалізація та формалізація.
23. Сутність поняття «метод дослідження». Спостереження.
24. Сутність поняття «метод дослідження». Вивчення і узагальнення педагогічного досвіду.
25. Сутність поняття «метод дослідження». Вимірювання, метод експертної оцінки.
26. Сутність поняття «метод дослідження». Вивчення документації та результатів педагогічної діяльності.
27. Сутність поняття «метод дослідження». Методи опитування.
28. Сутність поняття «метод дослідження». Тестування.
29. Сутність поняття «метод дослідження». Соціометрія як метод дослідження міжособистісних відносин у групі.
30. Поняття експериментального методу в педагогічних дослідженнях, його види.

29. Особливості педагогічного експерименту.
30. Етапи педагогічного експерименту та їх планування.
31. Основні поняття математичної статистики. Кореляція.
32. Основні типи вимірювань у педагогічних дослідженнях.
33. Відбір контрольних і експериментальних груп.

Список рекомендованої літератури

1. Волощук Іван Степанович. Основи наукових досліджень. Педагогіка: навч. посібник / Кафедра педагогіки Національного аграрного ун-ту. К., 2006. 107с.
2. Гончаренко С.У. Методика навчання і наукових досліджень у вищій школі: навч. посіб. для студ., магістрів, аспірантів і викладачів вищих навч. закл. / Гончаренко С.У., Олійник П.М., Федорченко В.К. та ін. / С.У.Гончаренко (ред.), Павло Миколайович Олійник (ред.). К.: Вища школа, 2003. 323с.
3. Ковальчук Володимир Володимирович. Основи наукових досліджень: навч. посібник / АПН України; Південний науковий центр. 2. вид., перероб. і доп. К.: Видавничий дім "Професіонал", 2004. 206с.
4. Лузан П.Г. Основи науково-педагогічних досліджень: навч. посіб. / Лузан П.Г., Сопівник І.В., Виговська С.В. 4-те вид. доповнене. К.: НАКККіМ, 2012. 368 с.
5. Сидоренко В. К. Основи наукових досліджень: навч. посіб. для вищ. пед. закл. освіти / Сидоренко В. К., Дмитренко П. В. К.: РННЦ "ДІНІТ", 2000. 260с.

IV. Основи педагогічної майстерності

1. Структура творчого педагогічного процесу.
2. Характеристика форм і методів розвитку педагогічної творчості учителя.
3. Напрямки діяльності педагога в закладі загальної середньої освіти.
4. Розвиток ідей В. Сухомлинського з формування творчої особистості в педагогічній теорії.
5. Внутрішня концепція розумових і фізичних здібностей педагога на досягнення дидактичної та виховної мети.
6. Зовнішня педагогічна техніка та її характеристики.
7. Характеристика мовних (вербальних) засобів педагогічної техніки.
8. Характеристика психологічних особливостей педагогічного мовлення.
9. Характеристика діалогічності педагогічного мовлення.
10. Порівняльна характеристика використання мовних і комунікативних засобів з різною орієнтацією (діалогічною чи монологічною).
11. Характеристика функцій педагогічного мовлення: дидактична, експресивна, перцептивна, сугестивна, організаторська, науково-пізнавальна, комунікативна.
12. Характеристика структури педагогічного мовлення: інформаційний компонент, виразний компонент, впливовий компонент.
13. Особливості педагогічного мовлення.
14. Характеристика джерела формування педагогічного мовлення: особистий досвід вчителя, наслідування традицій, навчання, самоосвіта.
15. Допоміжні засоби педагогічного мовлення.
16. Методики розвитку вмінь і навичок педагогічного мовлення.

17. Характеристика дикції як елемент педагогічної техніки.
18. Особливості образного мислення.
19. Образ у мистецтві театру.
20. Театральна педагогіка С. Станіславського.
21. Театральні принципи: принцип життєвої правди, принцип ідейної спрямованості, вчення про надзавдання, принцип дії підґрунтя переживання й матеріалу для творчості, принцип органічної творчості, принцип творчого перевтілення в образах та їх роль у діяльності педагога.
22. Послідовність творчих процесів у діяльності педагога: воля, шукання.
23. Сумісність професійних якостей, які необхідні в акторській та педагогічній діяльності.
24. Теорія П. В. Симонова про фізіологію емоцій та акторське перевтілення.
25. Сутність поняття “спілкування”, “педагогічне спілкування” та їх характеристика.
26. Види, рівні, функції та їх етичні форми спілкування.
27. Структурний аналіз спілкування.
28. Моделі комунікації (лінійна, інтерактивна, транзакційна).
29. Основні різновиди педагогічного спілкування.
30. Контакт у педагогічному спілкуванні.
31. Особистість учителя як інструмент впливу в педагогічній взаємодії.
32. Характеристика перцептивної сторони педагогічного спілкування.
33. Увага та уява вчителя.
34. Інтерактивні форми соціально-педагогічної діяльності.
35. Стратегії взаємодії у спілкуванні як характеристика інтегративного компонента педагогічної взаємодії.
36. Технології розробки та впровадження педагогічних проєктів.
37. Індивідуальна педагогічна бесіда як модель діалогічної взаємодії.
38. Забезпечення психологічного контакту на початку бесіди.
39. Головні психологічні концепції, форми прояву та засоби вирішення.
40. Індивідуальна педагогічна бесіда як модель діалогічної взаємодії.
41. Забезпечення психологічного контакту на початку бесіди.
42. Методика контактної взаємодії як технологія забезпечення контакту.
43. Етапи моделювання.
44. Роль невербальних засобів.
45. Майстерність організації педагогічної взаємодії в навчанні.
46. Прийоми педагогічної взаємодії.
47. Техніка взаємодії у процесі аналізу проблеми та пошуку її розв’язання.
48. Суспільне значення професії педагога та його діяльність.
49. Структура педагогічної діяльності.
50. Способи, дії, прийоми педагогічного впливу: постановка питання, виклад нового матеріалу, актуалізація опорних знань студентів, створення проблемної ситуації, пояснення, роз’яснення, аргументація, доцільних варіантів вирішення завдання, унаочнення, загальні висновки.
51. Способи заохочення й стимулювання студентів у ЗВО.

Список рекомендованої літератури:

1. Зайченко І.В. Етика викладача вищої школи : навчальний посібник. К.: ЦП "Компринт", 2013. 320 с.
2. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А.В. Семенова [та ін.]. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2005. 399 с.
3. Педагогічна майстерність: підручник / І.А. Зязюн, Л.В.Крамущенко, І.Ф.Кривонос [та ін.]. 3-тє вид., допов. і переробл. К.: СПД Богданова А.М., 2008. 376 с.
4. Теслюк В.М. Основи педагогічної майстерності викладача вищої школи: навч. посіб. К.: видавництво «Логос», 2014. 344 с.
5. Теслюк В.М. Основи педагогічної майстерності викладача вищої школи: підручник. К.: Видавництво Ліра-К, 2015. 340 с.
6. Теслюк В.М., Лузан П.Г. Основи педагогічної майстерності : навчальний посібник. К.: НАКККіМ, 2011. 304 с

V. Законодавча база управління навчальними закладами

1. Основні теоретико-методологічні підходи до творення законодавства про освіту.
2. Конституція і Закони України про освіту.
3. Структура управління закладом освіти.
4. Особливості діяльності суб'єктів господарювання, які надають послуги у сфері освіти.
5. Законодавство України про вищу освіту. Національна рамка кваліфікацій.
6. Законодавче забезпечення наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності в університеті.
7. Шляхи модернізації та оновлення вищої освіти в Україні.
8. Законодавче забезпечення діяльності закладів професійно-технічної (професійної) освіти.
9. Закони України «Про професійно-технічну освіту» та «Про фахову передвищу освіту».
10. Основні напрями інноваційного розвитку професійно-технічної освіти.
11. Загальна середня, дошкільна і позашкільна освіта – основа розвитку української освіти.
12. Законодавство про загальну середню освіту, її структура і завдання.
13. Проблеми законодавчого забезпечення діяльності закладів позашкільної та дошкільної освіти.
14. Правове регулювання діяльності інтернатних закладів освіти.
15. Законодавство України, яке регулює фінансово-господарську діяльність закладів освіти.
16. Правове регулювання фінансово-господарської діяльності закладів освіти.
17. Нормативно-правові акти з охорони праці та організаційні засади працезохоронної роботи.

Список рекомендованої літератури

1. Білан Л. Л. Керівник навчального закладу : навч.-метод. посіб. Київ: ТОВ «Анва-Прінт», 2012. 139 с.

2. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Закон України «Про дошкільну освіту». URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2628-14>
4. Закон України «Про загальну середню освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/651-14>
5. Закон України «Про освіту» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
6. Закон України «Про позашкільну освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1841-14>
7. Закон України «Про професійно-технічну освіту». URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/103/98-вр>
8. Законодавство України про освіту : збірник офіційних текстів законів станом на 22 січня 2013 р. Київ : «Центр учбової літератури», 2013. 274 с.
9. Кодекс законів про працю України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
10. Ніколаєнко С. М. Законодавча база управління навчальними закладами: навч. посіб. Київ : НУБіП України, 2015. 225 с.
11. Ніколаєнко С. М. Керівник навчального закладу: навч. посіб. Київ: НУБіП України, 2016. 172 с

VI. Історія педагогіки (Історія педагогіки та освіти в Україні, Історія педагогіки та освіти в зарубіжних країнах)

1. Розкрийте підходи до виникнення виховання в людському суспільстві. Виховання у первісному суспільстві.
2. Охарактеризуйте ідеї виховання особистості у творчості І. Франка та Л. Українки.
3. Охарактеризуйте виникнення перших шкіл та організацію виховання в них.
4. Охарактеризуйте ідеї національного виховання С. Русової.
5. Охарактеризуйте виховання у східних слов'ян.
6. Розкрийте педагогічну діяльність Х. Алчевської.
7. Окресліть соціальні умови становлення писемності та виникнення перших шкіл у Київській Русі.
8. Охарактеризуйте педагогічну спадщину Г.Ващенка.
9. Розкрийте організацію та зміст навчання у перших школах Київської Русі.
10. Охарактеризуйте педагогічні погляди М. Грушевського.
11. Розкрийте основні ідеї перекладної літератури та перших педагогічних пам'яток Київської Русі.
12. Охарактеризуйте українську школу в перші роки Радянської влади (1918-1930 рр.).
13. Розкрийте виникнення братських шкіл в Україні.
14. Охарактеризуйте життя та педагогічну діяльність А. Макаренка.
15. Окресліть вплив Острозької школи-академії на формування культури українського народу.
16. Охарактеризуйте педагогіку А. Макаренка як науку про формування людини.
17. Розкрийте організацію та методи навчання в Києво-Могилянській Академії.

18. Охарактеризуйте теорію та практику колективу А. Макаренка.
19. Розкрийте основні ідеї української педагогічної думки епохи Відродження (Г. Смотрицький, П. Беринда, І. Галятовський, брати Зизанії та ін.).
20. Макаренко про поєднання навчання з продуктивною працею («Педагогічна поема», «Прапори на баштах»).
21. Охарактеризуйте чинники, діяльність козацьких шкіл в Україні (січові, полкові, музичні та ін.) та систему виховання лицаря-козака.
22. Розкрийте погляди А. Макаренка на сімейне виховання дітей («Книга для батьків», «Лекції про виховання дітей»).
23. Охарактеризуйте педагогічну думку в Україні в кінці XVII на поч. XVIII ст. (Є. Славинецький, С. Полоцький, С. Яворський).
24. А. Макаренко про формування вчителя-вихователя та його педагогічну майстерність.
25. Розкрийте педагогічні погляди Г. Сковороди.
26. А. Макаренко про естетичне виховання дітей («Педагогічна поема», «Прапори на баштах»).
27. Розкрийте освітні реформи в Україні в кінці XVIII на поч. XIX ст.
28. Охарактеризуйте становлення та розвиток освіти в Україні у радянський період (30-80-ті рр. XX ст.).
29. Окресліть педагогічні погляди О. Духновича.
30. Розкрийте життя та педагогічну діяльність В. Сухомлинського.
31. Охарактеризуйте просвітницьку діяльність П. Куліша та М. Костомарова.
32. Охарактеризуйте погляди В. Сухомлинського на навчання та виховання дітей 6-річного віку («Серце віддаю дітям»).
33. Охарактеризуйте ідеї національного виховання М. Драгоманова.
34. Розкрийте ідеї В. Сухомлинського про виховання вчителя-вихователя («Сто порад вчителю», «Розмова з молодим директором школи»).
35. Утвердження національного виховання в Україні на сучасному етапі (Концепція національного виховання).
36. Дайте характеристику поглядів К. Ушинського на підготовку вчителя («Проект вчительської семінарії»).
37. Розкрийте шляхи формування освіти на сучасному етапі розвитку українського суспільства (Закон «Про освіту», «Закон про загальноосвітню середню школу», «Закон про вищу освіту»).
38. Охарактеризуйте дидактичні погляди К. Ушинського. Методика початкового навчання («Рідне слово», «Дитячий світ»).
39. Проаналізуйте погляди В. Сухомлинського на патріотичне виховання підростаючого покоління.
40. Розкрийте погляди К. Ушинський на значення праці у вихованні людини («Праця в її психологічному і виховному значенні»).
41. Проаналізуйте етнічні засади родинного виховання за В. Сухомлинським («Батьківська педагогіка»).
42. Розкрийте погляди К. Ушинського щодо гармонійного розвитку особистості («Людина як предмет виховання»).

43. Розкрийте думки В. Сухомлинського на морально-трудове виховання дітей підліткового віку («Народження громадянина»).
44. Охарактеризуйте ідею народності виховання К. Ушинського.
45. Охарактеризуйте педагогічні погляди Г. Ващенко, П. Блонського, Т. Шацького.
46. Охарактеризуйте життя та педагогічна діяльність К. Ушинського.
47. Охарактеризуйте погляди В. Сухомлинського на формування гуманістичної особистості («Павлиська середня школа»).
48. Охарактеризуйте педагогічні погляди Т. Шевченка.
49. Охарактеризуйте основні напрями розвитку педагогічної думки за кордоном.
50. Розкрийте просвітницьку діяльність. Г. Лубенця.
51. Розкрийте розвиток освіти й педагогіки у 1960-ті рр. та школу і педагогіку України у період застою (1970-80-ті рр.).
52. Розкрийте просвітницьку діяльність В. Грінченка.
53. Охарактеризуйте особливості становлення освіти у післявоєнний час (кінець 1940-50-ті рр.).
54. Охарактеризуйте стан освіти в Україні в кінці XIX на поч. XX ст.
55. Охарактеризуйте уніфікацію загальної освіти в 1930-ті рр.
56. Розкрийте освітню діяльність М. Корфа.
57. Охарактеризуйте освіту в Українській державі (1917-1919 рр.).
58. Розкрийте педагогічну діяльність М. Пирогова.
59. Дайте характеристику освіти в Україні у 60-ті рр. XIX ст. та громадсько-педагогічних рухів цього періоду.
60. Розкрийте предмет і завдання історії української педагогіки.
61. Предмет, завдання, зміст курсу «Історія педагогіки та освіти в зарубіжних країнах» як науки і навчальної дисципліни.
62. Сутність процесу виховання. Підходи щодо походження виховання.
63. Зародження виховання як особливого виду діяльності. Поява організованих форм виховання.
64. Виховання і школи у Месопотамії.
65. Виховання і освіта в Стародавньому Єгипті.
66. Виховання і освіта у Стародавній Індії.
67. Розвиток виховання і педагогічної думки в Стародавньому Китаї.
68. Афінська система виховання.
69. Спартанська система виховання.
70. Виховання у Стародавній Греції. Філософи Стародавньої Греції про виховання.
71. Виховання в епоху Еллінізму.
72. Виховання у Стародавньому Римі. Педагогічні ідеї Стародавнього Риму.
73. Зародження християнської виховної традиції.
74. Загальна характеристика епохи Середньовіччя.
75. Виховання і школа у Візантії.
76. Виховання та педагогічна думка в Середньовічному Сході.
77. Організація виховання і освіти у Середньовічних Індії та Китаї.

78. Розвиток освіти в державах Західної Європи в період середньовіччя.
79. Філософсько-педагогічна думка епохи Відродження та в Західній Європі.
80. Аспекти теорії і методики виховання у вченні соціалістів-утопістів.
81. Виховання у країнах Європи (серед. XVII – поч. XVIII ст.).
82. Я.А. Коменський – основоположник педагогіки нового часу.
83. Педагогічна думка про виховання й освіту в епоху Просвітництва.
84. Концепція виховання та освіти Дж. Локка.
85. Педагогічні погляди Ж.-Ж. Руссо.
86. Внесок Й.Г. Песталоцці в педагогічну теорію і практику. Сутність теорії елементарної освіти Й.Г. Песталоцці.
87. Демократичний характер і сутність проектів реорганізації народної освіти у Франції кінця ХУІІІ ст. (проекти Ж. Кондорсе, М. Лепелетьє).
88. Сутність педагогічної теорії Й. Гербарта.
89. Внесок А.Дістервега в педагогічну теорію і практику.
90. Ідеї удосконалення дошкільного виховання Ф. Фребеля.
91. Соціально-педагогічні проекти Р. Оуена та Ш. Фур'є. Провідні течії в зарубіжній педагогіці кінця ХІХ – поч. ХХ ст.
92. Реформаторські течії у вихованні. Е. Кей, Г. Шаррельман, М. Монтесорі.
93. Пауль Наторп – засновник соціальної педагогіки.
94. Дж. Дьюї – представник педагогіки прагматизму. Рух «трудоі школи». Г. Кершенштейнер.
95. В. Лай – засновник «школи дії».
96. Вальдорфська школа Р. Штайнера.
97. «Метод проектів» У. Кілпатріка та Е. Паркхерст.
98. Нові системи виховання «Віннетка-план», «Дальтон-план» (лабораторний метод), «Йена-план», «Мангеймська шкільна система».
99. Педагогічні погляди Януша Корчака.
100. Педагогічні концепції формування і розвитку особистості Е. Шпрангера, А. Маслоу, В. Франка.

Список рекомендованої літератури:

1. Артемова Л. В. Історія педагогіки України: підруч. К.: Либідь, 2006. 420с.
2. Васюк О. В. Історія української педагогіки і освіти: навч. посіб.-хрестоматія / О. В. Васюк, І. В. Сопівник. 2-ге вид., доп. і перероб. Ніжин: ПП Лисенко М. М., 2015. 644 с.
3. Васюк О. В. Теорія і історія соціального виховання: навч. посіб. Київ: Ніжин: ПП Лисенко М.М., 2015. 400 с.
4. Демченко О. П. Практикум з історії педагогіки : навч.-метод. посіб. [для викладачів історії педагогіки, на допомогу студ. пед. ВНЗ під час самостійного вивчення теоретичних основ, підготовки до семінарських і практичних занять] К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. 432 с.
5. Елькін М.В. Історія педагогіки: [навчально-методичний посібник до самостійного вивчення дисципліни: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2009. 204 с.

6. Зайченко І. В. Історія педагогіки: у двох книгах. К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. Кн. I: Історія зарубіжної педагогіки. 2010. 624 с.
7. Зайченко І. В. Історія педагогіки : у двох книгах : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. Кн. II : Школа, освіта і педагогічна думка в Україні. 2010. 1032 с.
8. Кравець В. Історія класичної та зарубіжної педагогіки та шкільництва: [навчальний посібник для студентів педагогічних навчальних закладів. Тернопіль, 1996. 436 с.
9. Левківський М. В. Історія педагогіки: навч.-метод. посіб. [3-е вид., доп.]. К.: Центр учбової літератури, 2008. 190 с.
10. Мешко О. І., Янкович О. І. та ін. Історія зарубіжної школи і педагогіки. Тернопіль, 1997. 81 с.
11. Сисоєва С. О., Соколова І. В. Нариси з історії розвитку педагогічної думки: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2003. С. 116- 121.
12. Скільський Д. Історія зарубіжної педагогіки : посіб. / Дмитро Скільський. К.: Смолоскип, 2011. 376 с.
13. Теорія та історія соціального виховання: хрестоматія; навч. посібн. / уклад. О. В. Васюк; Р. В. Сопівник. Київ: ТОВ «ЦП «Компрінт», 2016. 812 с.
14. Хрестоматія з історії педагогіки / [за заг. ред. чл.-кор. НАПН України, д-ра пед. наук, проф. А. В. Троцько]. [в 2-х т.]. Харків : ХНАДУ, 2011. Т. 1. 456 с.
15. Хрестоматія з історії педагогіки / [за заг. ред. чл.-кор. НАПН України, д-ра пед. наук, проф. А. В. Троцько]. [в 2-х т.]. Харків : ХНАДУ, 2011. Т. 2. 524 с.
16. Ярощук Л Історія педагогіки : навч.-метод. комплекс. Бердянськ, 2013. 392с.

VII. Технологія викладання фахових дисциплін

1. Зміст Державної національної програми «Освіта України – XXI ст.».
2. Психолого-педагогічні та соціальні аспекти підвищення якості підготовки кадрів економічного профілю.
3. Становлення багаторівневої системи підготовки кадрів в університеті.
4. Зміст освіти в системі підготовки аграрних менеджерів.
5. Структура педагогічної системи навчального процесу.
6. Дидактичні принципи навчання та їх розвиток.
7. Показники якості підготовки спеціалістів: кваліфікаційні характеристики, критерії оцінки якості навчання.
8. Цілі, види і форми контролю якості навчання.
9. Професійна майстерність викладача.
10. Контроль якості викладання дисциплін управлінського циклу.
11. Диференціація контролю знань, умінь і навичок студентів.
12. Комплексний аналіз якості підготовки кадрів за результатами контролю.
13. Навчально-методична документація кафедри: нормативна, планова, методична, навчальна, звітно-інформаційна.
14. Розроблення часткових методик викладання навчальних дисциплін.
15. Створення навчально-методичного комплексу з дисципліни.
16. Інноваційні технології навчання у вищій школі.
17. Психологія взаємовідносин студентів і викладачів при аудиторній роботі.

18. Проблеми уваги у студентській аудиторії.
19. Упровадження модульно-рейтингової технології навчання.
20. Індивідуальна робота в умовах групового навчання.
21. Засоби навчання. ТЗН у навчальному процесі.
22. Самостійна робота студентів у процесі навчання.
23. Характеристика навчальних програм економічних спеціальностей.
24. Професійна підготовка менеджерів.
25. Мотивація і стимули відмінного навчання студентів і ефективної роботи викладачів.
26. Педагогічні експерименти. Передовий досвід у навчальному процесі.
27. Методи активізації навчання та організація їх впровадження.
28. Розвиток демократичних основ навчального процесу.
29. Організація процесу самоуправління навчально-творчою діяльністю.
30. Альтернативні системи навчання. Пошук шляхів удосконалення економічної освіти.

Список рекомендованої літератури

1. Вища освіта України і Болонський процес: навчальний посібник / за ред. В.Г. Кременя. Авт. колектив: М. Ф. Степко, Я. Я. Болубаш, В. Д. Шинкарук, В. В. Грубінко, І. І. Бабин. Тернопіль: навчальна книга – Богдан, 2014. 384 с.
2. Булах І.Є., Мруга М.Р. Створюємо якісний тест: Навч. посібник. К.: Майстер-клас. 2010. 160 с.
3. Вайс К.Г. Оцінювання: Методи дослідження програм та політики. К.: Основи, 2012. 110 с.
4. Згуровський М.З. Болонський процес: головні принципи та шляхи структурного реформування вищої освіти України. К.: НТУУ «КПІ», 2016. 544 с.
5. Лузан П. Г. Наукові основи організації педагогічного процесу в аграрному вищому навчальному закладі: Монографія. К: Міленіум. 2015. 330 с.
6. Мацько Л. Риторика: предмет, основні поняття. Дивослово. 2011. № 12. С. 28-32.
7. Методичні основи розроблення SMART-комплексів для підготовки кваліфікованих робітників у закладах професійної (професійно-технічної) освіти / [Пригодій М.А., Гуржій А.М., Липська Л.В., Гуменний О.Д., Зуєва А.Б., Кононенко А.Г., Прохорчук О.М., Белан В.Ю.]. Житомир: «Полісся», 2019. 255с.
8. Панфілова А.П. Інноваційні педагогічні технології. Видавничий центр «Академія». 2009. 192 с.

VIII. Технологія виробництва та переробки продукції рослинництва

1. Стан та перспективи розвитку рослинництва у світі та в Україні.
2. Зернові культури. Озимі хліба. Перезимівля озимих культур захист рослин від несприятливих умов.
3. Озимі зернові культури (озима пшениця, жито, тритикале, ячмінь).
4. Технологія вирощування озимих зернових культур.
5. Значення, біологічні особливості ярих зернових культур.
6. Технологія вирощування ячменю.
7. Технологія вирощування кукурудзи.

8. Технологія вирощування рису та гречки.
9. Загальна характеристика та особливості технології вирощування зернових бобових культур.
10. Загальна характеристика та особливості технології вирощування бульбоплодів.
11. Загальна характеристика та особливості технології вирощування коренеплодів.
12. Загальна характеристика та особливості технології вирощування олійних культур.
13. Загальна характеристика та особливості технології вирощування прядивних культур.
14. Біологічні особливості, технології розсадного та безрозсадного вирощування тютюну і махорки.

Список рекомендованої літератури:

1. Рослинництво з основами кормовиробництва: Підручник / С.М. Каленська, М. Я. Дмитришак, Г. І. Демидась та ін. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2014. 650 с.
2. Танчик С.П., Дмитришак М.Я. Мокрієнко В.А., Дудченко В.М. Технології сільськогосподарської продукції. Книга 1. Технології виробництва продукції рослинництва: Підручник. К.: Видавничий дім "Слово", 2012. 704 с.
3. Каленська С.М., Шевчук О.Я., Дмитришак М.Я., Козяр О.М., Демидась Г.І. Рослинництво. К.: НАУУ, 2005. 502 с.
4. Рослинництво. Лабораторно-практичні заняття / за ред. М. А. Бобро та ін. К.: Урожай, 2001. 382 с.

ІХ. Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва

1. Розвиток галузі тваринництва в Україні.
2. Соковиті корми.
3. Грубі та концентровані корми.
4. Гігієна утримання сільськогосподарських тварин.
5. Технологія виробництва молока.
6. Технологія виробництва продукції свинарства.
7. Технологія виробництва продукції вівчарства та птахівництва.
8. Технологія переробки молока та м'яса.

Список рекомендованої літератури:

1. Вертійчук А.І., Маценко М.І. Технологія виробництва продукції тваринництва. К.: Урожай, 1995. 376с.
2. Технологія виробництва продукції тваринництва / О.Т.Бусенко., В.Д.Столюк., М.В.Штомпель та ін. К. Вища освіта, 2005. 496с.
3. Технологія виробництва продукції тваринництва / О.Т.Бусенко., В.Є. Скоцик, М.І. Маценко та ін./ За ред. О.Т. Бусенка. К. Агроосвіта, 2012. 492с.
4. Технологія виробництва продукції тваринництва / О.Т. Бусенко., В.Є. Скоцик, М.І. Маценко та ін. К. Агроосвіта, 2013. 492с.
5. Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва / О.Т. Бусенко., В.Д.Столюк., М.І. Маценко та ін. К. Агроосвіта, 2014. 493 с.